

“ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร”

นายบรรจง มณฑาเย็น*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานครดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ได้แก่ ครูผู้สอน 117 คน ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 ทั้งหมด 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น 117 ฉบับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกตามปัจจัยการบริหารงานวิชาการ แต่ละด้าน 5 ด้าน พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมเมืองและชนบท ส่งผลต่อสัมพันธภาพของครอบครัว เกิดความแตกแยก เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น แล้วแต่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย แต่สิ่งสำคัญที่ทำให้สังคมไทยดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข คือสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการให้การอบรมสั่งสอนให้การศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตนเองได้

การศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ประถม)สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยด้านการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.2 ปัจจัยด้านการพัฒนาผู้เรียน
 - 1.3 ปัจจัยด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.4 ปัจจัยด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 190 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purpose Sampling) ทั้งหมด 127 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 127 คน ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 127 คน

3. ขอบเขตตัวแปร

- 3.1. ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่
 - 3.1.1 เพศ
 - 3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
- 3.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 3.2.1 ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่
 - 3.1 ปัจจัยด้านการพัฒนาหลักสูตร

3.2 ปัจจัยด้านการพัฒนาผู้เรียน

3.3 ปัจจัยด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

3.4 ปัจจัยด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎีและการศึกษา ทบทวนเอกสารทางวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจัยการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) จำแนกเป็น 4 ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาหลักสูตร ปัจจัยด้านการพัฒนาการสอน ปัจจัยด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ปัจจัยด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ การประเมินน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากขอหนังสือจากอาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงข้าราชการครูในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามแล้ว นำมาคัดเลือกรูปแบบที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม)สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าเฉลี่ย () และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่า t- test

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม)สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานครจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี
2. ความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจ ต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดย ภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงนำไปเปรียบเทียบเป็นคู่ด้วย Scheffe แต่ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม)สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร” พบว่าประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ผล ดังนี้

1.ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม)สำนักงานเขตสาย ไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมเกือบทุกด้านมีการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ โรงเรียนอาจจะมีกระบวนการกำหนดแผนงานพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน กำหนดระเบียบปฏิบัติและ คู่มือการปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทางการบริหารงานวิชาการ มี ประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ มีความมุ่งมั่นในการบริหารงานวิชาการ สร้างขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงานวิชาการแก่บุคลากรทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรรัตน์ เอิบกมล (2554 : 92) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในระดับมาก สรุปได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย(ประถม)ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอน มีความกระตือรือร้นหาความรู้ใหม่ๆมาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองโดยมีผู้บริหาร คอยควบคุมดูแล ติดตามผลงานการปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับ พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (ทองศรี) (2554 : 89) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยา

นนท์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านผู้บริหาร พบว่า ในเรื่องการมีวิสัยทัศน์ทางการบริหารงานวิชาการ การมีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน การจัดประชุมหารือ และร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรวรรณ คำดี (2550 : 92 - 95) เรื่องการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีทัศนะการทำวิจัยให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงในระดับมาก

ด้านที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงว่าการพัฒนาครูและบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานวิชาการตามความสามารถ มีการปฏิบัติในระดับมากครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าจากสื่อและแหล่งวิทยาการ อื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับผู้เรียน การพัฒนาครูทุกคนให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ครูมีอิสระในการตัดสินใจเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมด้วยตนเอง การกำหนดวิธีการประเมินการปฏิบัติงานของครูได้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับพระมหาบุญเสริม ทุมมทิน โน (ทองศรี) (2554 : 86) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนประเด็นการมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่การจัดการเรียนการสอน และการมีความอดทนและเสียสละในการจัดการเรียนการสอนได้รับการส่งเสริมให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมครูได้พัฒนาตนเองเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้และการเทียบโอน โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลนักเรียน มีการประเมินผลก่อนเรียนหลังเรียน ประเมินแผนการสอน การประเมินนิเทศการสอน การประเมิน SAR ของโรงเรียน ฯลฯ และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพมากขึ้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรฤกษ์ มุขพันธ์ (2558 : บทคัดย่อ) เรื่องการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรีเขต 2 ในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูทำวิจัยจากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนและนำมาปรับปรุงหรือแก้ไขนักเรียนที่เป็น ปัญหาอย่างจริงจัง หาสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหารวมถึงนวัตกรรมที่นำมาใช้แก้ไขพฤติกรรมหรือด้านการ เรียน ผู้บริหารมีการตรวจงานวิจัยที่ครูส่งมาพร้อมกับแนะแนวทางแก้ไขในสิ่งที่ยังบกพร่อง มีการจัดอบรม ครูเรื่องการวิจัยจากวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ครูเข้าใจได้ดีและนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไพวรรณ คำดี (2550 : 92 - 95) เรื่องการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครู ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีทัศนะ การทำวิจัยให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

- 2.1 ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลอื่น ๆ กับด้านผู้เรียน ในโรงเรียนประถมสังกัด กรุงเทพมหานคร และสังกัดอื่น ๆ
- 2.3 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลกาทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้ นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร